

Алла ПАВЛОВА,
orcid.org/0000-0001-6214-8738
кандидат філологічних наук, доцент,
докторантка кафедри фольклористики
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) lypen.pavlova@ukr.net

РЕЛЕВАНТНІСТЬ ЛЮДСЬКОГО ТА ХРИСТІЯНСЬКОГО ЕТОСІВ У ФОЛЬКЛОРНОМУ ТВОРІ: БУТТЯ – ІСТИНА – ЛЮБОВ

Мета статті: на прикладі текстів необрядового ліро-епічного фольклору проаналізувати сутність та прагматику християнських імперативів любові та істини в аспекті етико-філософської парадигми.

Методи. У ході дослідження використано низку наукових методів: описовий, компаративного аналізу, історико-типологічний. Синтез таких підходів сприяє систематизації фактів, представлених у художній макросфері фольклорного твору, їхньому осягненню в системі наукового моделювання.

Результати. У дослідженні виокремлено роль християнських імперативів у процесі структурування аксіологічної моделі усної необрядової поезії. На прикладі розкриття дилеми людина – світ окреслюється розуміння концепту БОГ, що мотивує до всебічного осмислення християнських засад людини, кола її життєвих переконань. Представлена у ліро-епічному творі філософія діалогічності уможливує осмислення важливого постулату, за яким Господь сприймається не як містика, абстракція, а як реальне й водночас довершене божество, до якого можна звертатися за порадою, підтримкою, допомогою, розрадою, в radoцax і печалях. Етико-філософська концепція фольклорного твору представляє інтенцію пізнання істини в одному ключі з прагненням до багатогранного духовного розвитку, до гармонії, свіжого та відкритого простору.

Висновки. У необрядовому ліро-епічному фольклорі любов та істина постають у євангельському вимірі, оскільки сприймаються як ідеологеми християнської віри, що семантично корелює зі Словом Божим, а також із першоосновою Церкви. Отже, тлумачення концептів «любов» та «істина» в теологічному сенсі підводить не лише до аналітики моральних вимірів буття людини та соціуму, а до розуміння аксіологічної сутності понять саме в триєдиній сутності Бога.

Ключові слова: ліро-епічний фольклор, імператив, балада, дума, співанка-хроніка, емігрантські пісні, діалог.

Alla PAVLOVA,
orcid.org/0000-0001-6214-8738
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Doctoral student at the Department of Folkloristics
Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko Kyiv National University
(Kyiv, Ukraine) lypen.pavlova@ukr.net

THE RELEVANCE OF HUMAN AND CHRISTIAN ETHICS IN THE FOLK-LORE WORK: BEING – TRUTH – LOVE

The purpose of the article: to analyze the essence and pragmatics of the Christian imperatives of love and truth in the aspect of the ethical-philosophical paradigm using the example of the texts of non-ritual lyrical-epic folklore.

Methods. During the research, a number of scientific methods were used: descriptive, comparative analysis, historical-typological. The synthesis of such approaches contributes to the systematization of the facts presented in the artistic macrosphere of the folklore work, their understanding in the system of scientific modeling.

The results. The study highlights the role of Christian imperatives in the process of structuring the axiological model of oral non-ritual poetry. On the example of the disclosure of the man-world dilemma, the understanding of the concept of GOD is outlined, which motivates a comprehensive understanding of the Christian principles of a person, the circle of his life beliefs. The philosophy of dialogue presented in the lyric-epic work makes it possible to understand the important postulate, according to which the Lord is perceived not as mysticism, abstraction, but as a real and at the same time perfected deity, to whom one can turn for advice, support, help, consolation, in joys and sorrows. The ethical-philosophical concept of the folklore work represents the intention of knowing the truth in the same way as the desire for multifaceted spiritual development, for harmony, fresh and open space.

Conclusions. In non-ritual lyric-epic folklore, love and truth appear in the evangelical dimension, as they are perceived as ideologues of the Christian faith, which semantically correlates with the Word of God, as well as with the

first foundation of the Church. Therefore, the interpretation of the concepts of «love» and «truth» in the theological sense leads not only to the analysis of the moral dimensions of human existence and society, but to the understanding of the axiological essence of the concepts precisely in the triune essence of God.

Key words: lyric-epic folklore, imperative, ballad, thought, song-chronicle, emigrant songs, dialogue.

Постановка проблеми. У метапонятійній моделі уснопоетичного твору відображено своєрідні духовні складові та першопричини особистісної видозміни, пов'язані з моментами так званого просвітлення, стирання граней між суб'єктом та об'єктом, впливу онтологічного часопростору та водночас гносеологічних факторів життєдіяльності, що притаманне екзистенційній свідомості.

Актуальність дослідження полягає у комплексному осмисленні християнських імперативів любові та істини, які постають засадничими компонентами етико-філософської моделі необрядового уснопоетичного твору.

У ліро-епічному фольклорі своєрідним чином розкривається сутність духовного універсуму особистості, модус психологічного осмислення, долучення до Абсолюту та всіх його аксіологічних вимірів через віру, надію, любов. Поряд зі складовими імперативної тріади у концепції необрядового ліро-епічного твору постає любов як магістральна духовна константа.

На прикладі розкриття дилеми людина – світ окреслюється розуміння концепту БОГ, що мотивує до всебічного осмислення християнських засад людини, кола її життєвих переконань. Представлена у ліро-епічному творі філософія діалогічності уможливорює розкриття важливого постулату, за яким Господь сприймається не як містика, абстракція, а як реальне й водночас довершене божество, до якого можна звертатися за порадою, підтримкою, допомогою, розрадою, в радощах і печалях.

Аналіз досліджень. Досліджуючи концептосферу БОГ із урахуванням когнітивних особливостей, лінгвіст П. Мацьків зосереджується на осягненні сутнісних та аксіологічних параметрів Божих діянь та атрибутів. Учений акцентує, що «розгляд концепту БОГ у акціональному фреймі пов'язаний із виявленням прототипних ситуацій у семантичній опозиції Бог/людина через об'єктивацію таких понять, як святість, дуальні опозиції праведність/неправедність, добро/зло, через маніфестацію локусного, персонажного виявів Божих діянь, творинь» (Мацьків, 2012: 200).

Аналіз текстів дум, балад, співанок-хронік, емігрантських пісень тощо виявляє, що усвідомлення істини виявляється поліаспектно, зокрема, в сфері інтелекту – у процесі концентрації всіх уявлень до певної єдності, а також у сфері почут-

тів – у процесі акумуляції всіх духовних сенсів до стану моральної чистоти та самодостатності (Teleutsia et al., 2022).

Також імператив істини виражається завдяки вольовій сфері – у ході прийняття відповідних рішень на основі окреслення сенсу належного. М. Гордієнко акцентує, що «на кожному етапі розвитку людства християнський етос не втрачає своєї актуальності і продовжує виконувати просвітницьку функцію й місію спасіння грішників» (Гордієнко, 2018: 421).

Метою статті є дослідження сутності та особливостей художньої репрезентації християнських імперативів любові та істини в необрядовому ліро-епічному фольклорі. Серед завдань: на прикладі дум, балад, співанок-хронік тощо проаналізувати імперативи любові та істини як змістові центри комунікативно-аксіологічного простору; окреслити прагматику імперативів у процесі текстотворення та розгортання етико-філософської концепції.

Матеріалом дослідження стали тексти дум, балад, співанок-хронік, емігрантських пісень тощо. Задля реалізації окресленої мети використано такі методи: описовий, компаративного аналізу, історико-типологічний. Синтез зазначених підходів сприяє систематизації фактів, представлених у художній макросфері фольклорного твору.

Виклад основного матеріалу. Сутність особистості розкривається не лише через морально-етичну оцінку представлених у фольклорному творі вчинків, а також і завдяки дотриманню або нівелюванню християнських принципів. Очевидно, що авторська інтенція пов'язана не тільки з викриттям порушення Божих заповідей, невідповідності мотивів чи реальної поведінки, а також із закладеною в концепції традиційного ліро-епічного твору інвективною, спрямованою на утвердження пріоритетності критерію ідентифікації постулатів добра і зла – принципу любові: «І коли маю дара пророкувати, і знаю всі таємниці й усе знання, і коли маю всю віру, щоб навіть гори переставляти, та любови не маю, то я ніщо! І коли я роздам усі маєтки свої, і коли я віддам своє тіло на спалення, та любови не маю, то пожитку не матиму жадного!» (1 П ослання апостола Павла до Коринтян, 13: 2–3) (Біблія, 2004: 1410).

У ліро-епічній творчості любов постає як цінність буття. Наприклад, у баладах, думах,

співанках-хроніках, емігрантських піснях концепція любові розкривається через осмислення гріха, тобто порушення християнських настанов, зокрема, подружньої зради:

Як полюбила – приголубила,
Взяла гострий меч та й зарізала...
Взяла на платок, понесла в садок,

В вишневім саду та й повішала (Пісні Явдохи Зуїхи, 1965: 594).

Гріховна сутність людини розкривається в поетичному просторі традиційного твору в кількох вимірах: по-перше, від нелюбові – до вчинення зла («жінка подужа – не любить мужа»); по-друге, від гріховності – до каяття («вточила вина півтора відра, / сіла за столом з чужим соколом, / стала вино пить, стала сльози лить»). Аналіз фольклорного тексту розкриває психологічні чинники, що змінюють особистість під впливом емпіричних спокус, а також сутність гріха в аспекті розриву з Божим заповітом.

Водночас, показ каяття у фінальній частині твору можна осмислювати як авторську інтенцію щодо віри в Господнє милосердя та очевидності й відкритості шляхів до спасіння душі. Таким чином, можна констатувати, що християнські імперативи впливають на світосприйняття та світорозуміння особистості, декларуючи особливості структурування взаємозв'язку між внутрішнім світом та дійсністю. Водночас, через рефлексію героїв творів розкривається сутність гріха як нівелювання духовних критеріїв, притаманних людині як творінню Божому.

Аналіз традиційного етнокультурного контексту уможливорює виокремлення онтогенетичних (індивідуальних) та філогенетичних (суспільних) параметрів морального зла як деструктивної, руйнівної сили людини та її душі, яка, відповідно до християнського віровчення, за визначальною сутністю постає храмом Духа Святого. «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло – то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої?» (1-е Послання Апостола Павла до коринтян 6:19) (Біблія, 2004: 1410).

У низці ліро-епічних творів, наприклад, у баладах родинного життя, представлено прохання до Бога покарати грішника чи грішницю, зокрема, за порушення Божих заповідей – перелюб:

Скари, Боже, скари,
Скари усі люде.
Скари, Боже, дівчиноньку,
Що женатих любить (Бойківські народні, 2021: 144).

Амбівалентність любові, переживання зради в коханні, надія на Боже втручання в кризову ситу-

ацію розкриваються також у інших жанрах усної традиційної культури, зокрема, в ліричній пісенності. Наведемо приклад із польського фольклору, де через рефлексію героїні передано переживання зради та перехід любові у ненависть. Комплекс поетичних засобів обертається навколо центрального лейтмотиву – звертання до Бога як утілення істини, жадання Божої кари за вчинений гріх:

Skarz go Boże na pocieszę i zamysłach jego,
żeby żadna grzeczna panna nie poszła za niego...
(Pieśni polskie, 1833: 265).

Категорія любові поєднується з іншою важливою етичною категорією – совістю, яка постає домінуючою в колі рефлексивних цінностей християнства. Саме завдяки совісті встановлюється взаємозв'язок між моральною свідомістю та християнською моделлю поведінки. Таким чином, магістральною функцією совісті є регулятивна, оскільки вона бере участь у гармонізації міжособистісних взаємин, а відтак, відповідного структурування буття (Павлова, 2022: 77).

Сутність совісті інтерпретується у фольклорній свідомості через подання фольклорної події, в якій представлено людину з усіма позитивними та негативними якостями, егоїстичними інтересами тощо. Такі способи утвердження кола християнських імперативів актуалізують аксіологічний вимір совісті як критерію духовного конститування. Прагматика ліро-епічного твору розкривається через осягнення діалектики життя, в якому важливими є моральний вибір та моральна відповідальність.

Важливим християнським імперативом, який осмислюється в усній необрядовій поезії, є імператив істини, який охоплює Божі заповіді та спонукає до їхнього особистісного засвоєння. Етико-філософська концепція фольклорного твору представляє етапи пізнання істини релевантно з прагненням до гармонії, свіжого та відкритого простору. Переживання буття і всього, що в ньому об'єктивується, всі внутрішні сутнісні сили особистості спрямовуються на усвідомлення істини в аспекті безумовно належного. Таким чином, пошук належного стає пріоритетним вектором усього особистісного розвитку. У художній макросистемі ліро-епосу через різні життєві ситуації, через комунікативні компоненти передано своєрідну еволюцію душі в її постійному русі до істини як дороговказу всього життя.

Комунікативний простір уснопоетичного твору окреслює імператив істини через різні компоненти: рефлексію героїв твору в аспекті етико-моральної оцінки драматичної ситуації, через деталі монологу чи діалогу, риторичні запитання,

художнє відтворення моментів подолання емпіричних спокус, очищення й піднесення певного почуття, усвідомлення власної участі в моделюванні справжніх взаємин тощо. Зокрема, зв'язання власних вчинків із Господніми настановами передається через актуалізацію поняття «Божого страху»: «Господь любить тих, хто боїться Його, хто надію складає на милість Його!» (Псалми 146–147: 11) (Біблія, 2004: 777).

Цей лейтмотив поєднує сюжетні твори з іншими жанрами, наприклад, із коломийками:

Oj dziewczyno, dziewczynoczko, nie boisz się Boga,
widprawułaś dobrych ludzi wid twogo poroża
(Pieśni polskie, 1833: 185).

У наведеному зразку утвердження істини передано через імперативне запитання, яке, зрештою, містить текстову відповідь із розгортанням причинно-наслідкових зв'язків. Водночас, на текстуальному рівні подано уявлення про належне (особистісний або суспільний ідеали) з точки зору творця пісні, а опис людського етосу головної героїні залишається поза текстом.

Ілюструванням реалізації просвітницької функції християнського етосу можуть бути емігрантські пісні («Жінка сповіряється чоловікові», «Війт і піп», «Будь проклятая, Канадо», «Безробіття емігрантів» тощо). У низці творів наявні прямі вказівки на порушення Божих заповідей. Наприклад, у пісні «Жінка сповіряється чоловікові» наведено текст листа чоловіка, котрий перебуває в Америці, до зрадливої дружини:

«Забула-сь ти, моя жінко, на присягу тую,
Як ми клали по два пальці на євангелію,

А може ти, моя жінко, пацери не мовиш,

Що там тобі приказує шестая заповідь?» (Співанки-хроніки, 1972: 162).

У необрядовому ліро-епічному фольклорі істина сприймається як ідеологема християнської віри, що семантично корелює зі Словом Божим, а також є першоосновою Церкви. Отже, тлумачення концепту «істина» в теологічному сенсі підводить не лише до аналітики моральних вимірів буття людини та соціуму, а до розуміння понять правди та істини саме в триєдиній сутності Бога. Семантика правди розгортається в процесі засвоєння онтологічного базису Господнього логосу, а також пріоритетного значення моделі поведінки, взірцем якої є Ісус Христос. У ліро-епічних творах об'єктивація християнських імперативів відбувається через помежову ситуацію, яка вирізняє сутність поняття гріх як відмежування від правди. Таким відмежуванням є, наприклад, вигнання матері трьома синами, екзистенційно репрезентоване в тексті народної думи «Про удову». За пору-

шення однієї з найважливіших заповідей «шануй батька і матір свою» сини були покарані Богом: «хуртовина дома попала», «скотину поморила», «у полі й у домі / та хліб побила», «а нічого в полі й у домі / не й останвила» (Колесса, 1969: 281). Імператив істини утверджується через моменти запізненого усвідомлення скоєного вчинку:

Ходім тепер, перед богом, і перед людьми,

А гріх-страм потерпімо,

Свою неньку,

Вдову стареньку

На своє подвір'я й упросімо! (Колесса, 1969: 281).

У лексико-семантичному просторі фольклорного твору виокремлюються ідентифікатори християнського життя: «всевишній господь», «творець», «бог», «божий дім», «божі молитви», «свята неділенька», «православні християни» (Колесса, 1969: 281). На прикладі наведеного тексту думи розкривається глибокий філософський і теологічний зміст: людина як творіння Боже здатна оцінювати істинність або хибність слова, вчинку, події, а сама людська природа піднімається над суб'єкт-об'єктною взаємодією.

Висновки. Сутність антропологічної моделі необрядової усної поезії розкривається через утвердження імперативу істини не лише на рівні онтологічному, але й на трансцендентному. З одного боку, прагнення до істини об'єктивується в середовищі реальних постатей і вчинків, адже вся енергія особистості зосереджується на втіленні засад безумовно належного (так, як має бути), а з іншого, – помисли й дії людини сповнюються силою духовної стихії, всеосяжної Боже-ственної енергії. Ця могутня сила намагається відмежувати, вигнати й здолати порухи темної, несвідомої рефлексії, усвідомити їхні стихійні, деструктивні та згубні вияви. Розуміння Божої істини усвідомлюється через сутність поняття свободи, адже, «де Дух Господній, – там воля» (2-е Послання Апостола Павла до коринтян, 3: 17) (Біблія, 2004: 1424).

У творах необрядового ліро-епічного фольклору оприявнюється імператив віри в Боже милосердя, очевидність та відкритість шляху до пізнання Господньої істини, спасіння душі. Трансляція фольклорної ідеї ймовірності духовного перетворення на засадах релевантності християнських заповідей виокремлюється через відображений у ліро-епічному творі живий досвід особистості. Таким чином, на рівні художньої макросфери розкриваються особливості моделювання взаємозв'язків між внутрішнім світом людини та дійсністю, а

також моменти трансцендування через прагнення пізнання Унівесуму.

На основі аналізу етнокультурного контексту уможлиблюється окреслення сукупності онтогенетичних (індивідуальних) та філогенетичних (суспільних) факторів морального зла, що спричинює нищення людської енергії, її душі та буття загалом. У поетичній системі фольклорному твору актуалізується проблема гріха як наслідку розриву людини з Божим заповітом. Одним із важливих лейтмотивів є звертання до Творця світу щодо утвердження правди, що виявляється через покарання за вчинений гріх (занедбання віри, зраду батьківщини, перелюб, образу батька-матері, сестри, брата, сироти, вбивство за намовою, через ревності, сваволю тощо).

Любов у необрядовому ліро-епічному фольклорі постає виміром неосяжного таємничого

Всесвіту. Сутність цієї етичної категорії корелює з сутністю поняття совісті, що стає осередком аксіологічного кола християнського віровчення. Представлення екзистенційної події здебільшого як виняткової, помежової ситуації сприяє осмисленню релевантності людського та християнського етосів. На текстовому та консекутивному рівнях уможлиблюється з'ясування функціональної специфіки категорії совість, зокрема пріоритетності регулятивної функції.

Перспективи подальших досліджень. У ході комплексного осмислення системи християнських імперативів, представлених у необрядовій ліро-епічній пісенності, вважаємо доцільним проаналізувати імператив свободи як важливий чинник духовного конституювання особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біблія Або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту. Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена. WORLD WIDE PRINTING, 2004. 1185–1523 с.
2. Бойківські народні пісні / записи та впорядкування Василя Сокола. Львів, 2021. Т. 1. 474 с.
3. Гордієнко М. Імперативи християнства як чинники соціального порядку. *Історія релігій в Україні: наук. щорічн. конф.*, 2018. Вип. 28, Ч. II. С. 419–433.
4. Колесса Ф. М. Мелодії українських народних дум / за ред. М.М. Гордійчука, О.І. Дея. Київ: Наук. думка, 1969. 586 с.
5. Мацьків П. Концептосфера БОГ як відображення концептуальних просторів. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2012. С. 197–203.
6. Павлова А. К. Парадокс совісті в українській необрядовій ліро-епічній пісенності: емоційність, пізнання, усвідомлення, настанова, рух життєвого кола. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2022. Вип. 1 (47). С. 75–81.
7. Пісні Явдохи Зуїхи / упорядкування, передмова та примітки В.А. Юзвенко, М.Т. Яценко; редакція та упорядкування нотних матеріалів З.І. Василенко; відп. ред. О. І. Дей; записав Г. Танцюра. Київ: Наукова думка, 1965. 810 с.
8. Співанки-хроніки. Новини / упоряд. О.І. Дей (тексти), С.Й. Грица (мелодії). Київ: Наукова думка, 1972. 560 с.
9. *Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego z muzyką instrumentowaną przez Karola Lipińskiego, zebrał i wydał Wacław z Oleska*. Lw., 1833, cz. 1–59, 516 s.; cz. 2–185 s.
10. Ieutsia V. Pavlova A. Sydorenko L. Tilniak N. Kapliyenko-Iliuk Y. & Venzhynovych N. Mode of Understanding the Terms “Concept” and “Folklore Concept” in Modern Humanities. *Studies in Media and Communication*. Published by Redfame Publishing, 2022. Vol. 10. No. 3, pp. 40–46. URL: <http://smc.redfame.com>.

REFERENCES

1. Biblia Abo Knyhy Sviatoho Pysma Staroho y Novoho Zapovitu. Iz movy davnoievreiskoi y hretskoi na ukrainsku doslivno nanovo perekladena (2004). [The Bible, or the Books of the Holy Scriptures of the Old and New Testaments. Literally re-translated from ancient Hebrew and Greek into Ukrainian]. WORLD WIDE PRINTING. [in Ukrainian].
2. Boikivski narodni pisni (2021). [Boykiv folk songs] / zapysy ta vporiadkuvannia Vasyliia Sokola. Lviv. T. 1. 474 p. [in Ukrainian].
3. Hordiienko, M. (2018). Imperatyvy khrystianstva yak chynnyky sotsialnoho poriadku. [The imperatives of Christianity as factors of social order]. *Istoriia religii v Ukraini: nauk. Shchorichn.* V. 28, II. 419–433. [in Ukrainian].
4. Kolessa, F.M. (1969). Melodii ukrainskykh narodnykh dum [Melodies of the Ukrainian People's Dumas] / za red. M.M. Hordiichuka, O.I. Deia. Kyiv: Nauk. dumka. 586 p. [in Ukrainian].
5. Matskiv, P. (2012). Kontseptosfera BOH yak vidobrazhennia kontseptualnykh prostoriv. [Conceptosphere of GOD as a reflection of conceptual spaces]. *Ridne slovo v etnokulturnomu vymiri*. 197–203. [in Ukrainian].
6. Pavlova, A.K. (2022). Paradoks sovisti v ukrainskii neobriadovii liro-epichnii pisennosti: emotsiynist, piznannia, usvidomlennia, nastanova, rukh zhyttievoho kola. [The paradox of conscience in Ukrainian non-ritual lyric-epic songwriting: emotionality, cognition, awareness, guidance, movement of the circle of life]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Filolohiia*. 1 (47). 75–81. [in Ukrainian].
7. Spivanky-khroniky. Novyny (1972). [Chronicle singers. News] / uporiad. O.I. Dei (teksty), S.I. Hrytsa (melodii). Kyiv: Scientific thought. [in Ukrainian].

8. *Pisni Yavdokhy Zuikhy* (1965). [Songs of Yavdokha Zuikha]. / uporiadkuvannia, peredmova ta prymitky V. A. Yuzvenko, M. T. Yatsenko; redaktsiia ta uporiadkuvannia notnykh materialiv 3. I. Vasylenko; vidp. red. O. I. Dei; zapysav H. Tantsiura. Kyiv: Naukova dumka. 810 p. [in Ukrainian].

9. *Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego z muzyką instrumentowaną przez Karola Lipińskiego, zebrał i wydał Wacław z Oleska*. (1833). Lw., cz. 1–59, 516 p; cz. 2–185 p.

10. Teleutsia, V. Pavlova, A. Sydorenko, L. Tilniak, N. Kapliyenko-Iliuk, Y. & Venzhynovych, N. (2022). Mode of Understanding the Terms “Concept” and “Folklore Concept” in Modern Humanities. *Studies in Media and Communication*. Published by Redfame Publishing. Vol. 10. No. 3, 40–46. URL: <http://smc.redfame.com>.